FENT LECXIT AL SERVEI COMUNITARI

Idees i recomanacions per als instituts i per al professorat

Maribel de la Cerda Toledo

LECXIT
LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU

Maribel de la Cerda. Pedagoga i doctora en pedagogia per la Universitat de Barcelona. Especialista en aprenentatge servei, ajuda entre iguals i educació en valors. Actualment combina el disseny, la coordinació i la implementació de projectes educatius i culturals, amb les formacions i l'elaboració de materials diversos. És membre de l'Associació Centre Promotor d'Aprenentatge Servei i col·labora amb el Grup de Recerca d'Educació Moral de la UB (GREM).

© Fundació Jaume Bofill, 2020
Provença, 324
08037 Barcelona
fbofill@fbofill.cat
www.fbofill.cat

Autoria: Maribel de la Cerda Toledo
Edició: Lecxit. Fundació Jaume Bofill.
Disseny i maquetació: Albert Pérez

Creiem que el coneixement s'ha de compartir. Per això fem servir una llicència **Creative Commons Reconeixement 4.0 Internacional (by)**. Us animem a copiar, redistribuir, remesclar o transformar i crear a partir del material per a qualsevol finalitat els continguts propis d'aquesta publicació, fins i tot amb una finalitat comercial, i només us demanem que en reconegueu l'autoria de la creació original.

Les publicacions del programa LECXIT estan disponibles per a descàrrega als webs **www.lectura.cat** i **www.fbofill.cat**

FENT LECXIT AL SERVEI COMUNITARI

Idees i recomanacions per als instituts i per al professorat

Maribel de la Cerda Toledo

LECXIT
LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU

Índex

Presentació 5

1 EL PUNT DE PARTIDA 7

1.1. Què és LECXIT? 8

1.2 Què és el Servei comunitari? 10

1.3. El LECXIT com a proposta de Servei Comunitari 13

2 FASES DEL LECXIT COM A SERVEI COMUNITARI 19

2.1. Primera fase: preparem el projecte! 20

2.2. Segona fase: Treballem amb l'alumnat! 26

2.2.1 El treball abans de les sessions del LECXIT 28

2.2.2 El treball durant les sessions del LECXIT 42

2.2.3 El treball després del LECXIT 47

2.3. Tercera fase: Avaluem el projecte 50

2.3.1 L'avaluació de l'alumnat 51

2.3.2 L'avaluació del projecte 54

3 ALGUNES CONSIDERACIONS FINALS! 57

Presentació

A partir del curs 2019-2020 és obligatori el servei comunitari per a l'alumnat de tercer o quart d'ESO dels instituts de Catalunya. Una proposta que vol contribuir al fet que els estudiants, al llarg de la seva trajectòria escolar i en el marc curricular, experimentin i protagonitzin accions de compromís cívic, aprenguin en l'exercici actiu de la ciutadania i posin en joc els seus coneixements i les seves capacitats al servei de la comunitat. Per assolir aquest objectiu es considera l'aprenentatge servei com la metodologia més adient. De manera que el Servei Comunitari es concreta als centres en projectes en què els joves es formen sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo, posant el seu coneixement i les seves competències al servei dels altres.

El LECXIT és un programa amb una trajectòria consolidada al territori català que vol incrementar l'èxit educatiu dels infants de primària millorant la seva comprensió lectora gràcies a la implicació de l'alumnat, les famílies, els centres educatius, les entitats i el voluntariat. Per assolir aquest objectiu el projecte aposta per un model de mentoria individual 1x1, de manera que un voluntari o voluntària es troba amb un infant per acompanyar-lo en la lectura, tot treballant la comprensió lectora de forma lúdica i amena.

Aquesta guia ofereix idees, recursos i recomanacions per als centres d'educació secundària que vulguin oferir el LECXIT com a Servei Comunitari i per al professorat que s'encarregui de desenvolupar el projecte amb l'alumnat.

Què trobareu en aquesta guia?

Una breu introducció al programa LECXIT, al servei comunitari i el seu punt de trobada.

El detall de les fases que hauríeu de seguir per a implementar el LECXIT com a servei comunitari: la fase de preparació, la d'implementació del projecte amb l'alumnat i la d'avaluació.

Algunes qüestions a considerar per desenvolupar el projecte.

1
EL PUNT DE PARTIDA

1.1. Què és LECXIT?

LECXIT és un programa que té per objectiu incrementar l'èxit educatiu dels infants a través del treball per a la millora de la seva comprensió lectora. Per assolir-ho planteja un treball lúdic i amè de la lectura gràcies al voluntariat i a la implicació de l'entorn dels nens i nenes que hi participen.

El programa es va iniciar el curs 2011-2012 i durant el curs 2018-2019 s'ha implementat a més de 160 Punts LECXIT d'arreu de Catalunya.

Si voleu més informació només cal que consulteu la pàgina web del programa **www.lectura.cat**

Quins són els protagonistes del programa?

- **Nens i nenes dels centres educatius.** Infants de quart a sisè de primària que reben l'acompanyament per part dels voluntaris i voluntàries.

- **Les famílies.** Són el principal agent educatiu per transmetre la passió lectora i contribuir a estimular i recolzar els hàbits lectors dels seus fills i filles. Des del LECXIT se'ls ofereixen tallers i activitats específiques dirigides a oferir eines i recursos per desenvolupar aquesta tasca.

- **El voluntariat.** Persones que ofereixen l'acompanyament lector individualitzat als infants. Uns referents educatius amb qui els petits construeixen un vincle afectiu. Algú que els ofereix una experiència de lectura positiva, a la vegada que treballen pel gust per la lectura i la millora de la comprensió.

- **Equips directius i equips docents dels centres educatius de primària.** Són els encarregats de detectar les necessitats dels infants, coordinar-se amb les entitats que implementen el LECXIT, seleccionar els nens i nenes que hi participaran i presentar la proposta a les famílies.

- **Entitats impulsores.** Són els agents de la comunitat que promouen i implementen el LECXIT en un territori concret (el propi Ajuntament d'un municipi, una biblioteca pública, una escola, un institut o una entitat social, entre d'altres).

En què consisteix el LECXIT?

Al LECXIT les persones voluntàries ofereixen l'acompanyament lector als infants de primària en sessions que es realitzen un dia a la setmana fora de l'horari lectiu. Tenen una durada d'una hora i, majoritàriament, es realitzen a escoles de primària i biblioteques públiques.

Durant les sessions els voluntaris i voluntàries plantegen activitats diverses, utilitzant materials variats adequats als interessos i nivells dels nens i nenes, creant un diàleg al voltant d'allò que es llegeix i generant un espai d'imaginació i creativitat en el qual treballar la comprensió lectora.

L'espai que comparteixen les parelles presenta tres moments diferenciats:

- *La trobada.* Durant els 10 primers minuts voluntaris i infants es troben, trencant amb la dinàmica del dia i recordant el que van fer el dia anterior. A continuació es desplacen a l'espai on es troba el material de lectura i trien un llibre, un àlbum, una revista, un còmic...

- *L'acompanyament lector.* Durant aproximadament 40 minuts, partint dels interessos dels infants, els voluntaris proposen activitats on l'objectiu és sempre la comprensió lectora. Així, mitjançant el diàleg i les diferents activitats es reforcen els aprenentatges de forma lúdica i creativa.

- *El tancament.* Els darrers 10 minuts són l'oportunitat per valorar la sessió i decidir què es voldrà fer el proper dia.

1.2.
Què és el Servei comunitari?

El Servei Comunitari és una activitat obligatòria per a tot l'alumnat a 3r o 4t d'ESO. Una proposta curricular orientada a desenvolupar la competència social i ciutadana, en què l'alumne, amb la finalitat de millorar el seu entorn, realitza un servei a la comunitat, aplicant els seus coneixements, capacitats i habilitats, alhora que aprèn l'exercici actiu de la ciutadania.

Es tracta, doncs, d'una tasca multidimensional amb la qual es pretén que els joves aconsegueixin donar el millor de si mateixos, desenvolupin al màxim el seu potencial i s'incorporin de manera activa a la societat.

Quins objectius es persegueixen amb el Servei Comunitari?

- Desenvolupar la competència social i ciutadana, afavorint una actitud crítica i compromesa davant la societat, per tal d'esdevenir membres actius en una societat democràtica i participativa.
- Desenvolupar habilitats relacionades amb el disseny i realització de projectes i amb el treball d'equip.
- Donar a conèixer a l'alumnat i les seves famílies la xarxa associativa i les entitats de l'entorn, per tal de promoure la participació dels joves.
- Promoure el treball en xarxa entre els diferents agents educatius de l'entorn.
- Donar una resposta educativa a les necessitats emergents de l'entorn escolar.
- Augmentar la participació en el teixit associatiu i les entitats de caire social per fomentar el compromís amb la construcció d'una societat més justa, cohesionada i arrelada al territori.

En quins principis es fonamenta el Servei Comunitari?

- Una acció educativa basada en l'experiència, la vivència i la construcció d'hàbits i valors.
- La participació activa de l'alumnat en un servei que es duu a terme en benefici de la comunitat
- L'atenció de necessitats reals i sentides per la comunitat.
- El treball en xarxa dels diferents agents educatius d'un territori a partir d'uns objectius compartits.
- La millora constant mitjançant indicadors que permetin fer un seguiment i elaborar propostes de millora.

Quina metodologia es proposa per al Servei Comunitari?

Es considera que la metodologia més adient per dur a terme el servei comunitari és l'aprenentatge servei. Una metodologia educativa que combina processos d'aprenentatge i de servei a la comunitat en un sol projecte ben articulat, en el qual els participants es formen sobre necessitats reals de l'entorn amb l'objectiu de millorar-lo.

A través de l'aprenentatge servei l'alumnat analitza la seva realitat propera, elabora propostes de millora i les desenvolupa des de la pràctica, amb implicació i compromís. A més, la relació circular que s'estableix entre l'aprenentatge i el servei, permet que s'intensifiquin els efectes de cadascun d'aquests elements: l'aprenentatge millora el servei a la comunitat, perquè aquest guanya en qualitat, i el servei dona sentit i funcionalitat a l'aprenentatge, perquè allò que s'aprèn es pot transferir a la realitat en forma d'acció.

Com es vincula al currículum el Servei Comunitari?

El Servei comunitari ha de formar part de la programació curricular d'una o diverses matèries de tercer i/o quart d'ESO definides en el pla anual de centre. Comprèn una part d'aprenentatge que es realitza dins l'horari lectiu i un servei actiu a la comunitat, que s'ha de dur a terme fora d'aquest horari, d'acord amb les necessitats de l'entitat amb què es col·labori i dels criteris organitzatius del centre.
La dedicació horària al desenvolupament del Servei comunitari és de 20 hores, amb un mínim de 10 hores de servei actiu a la comunitat (tot i que excepcionalment, el servei actiu a la comunitat es pot dur a terme dins l'horari lectiu).

A efectes d'avaluació, té la consideració de projecte transversal amb incidència en la qualificació global de la matèria, o matèries, a la qual estigui vinculat.

Si voleu més informació sobre l'aprenentatge servei podeu consultar la pàgina web de l'Associació Centre Promotor d'aprenentatge servei
www.aprenentatgeservei.cat

Per a informació detallada sobre el Servei Comunitari podeu consultar la pàgina web del Departament d'Educació
http://xtec.gencat.cat/ca/comunitat/serveicomunitari/

1.3. El LECXIT com a proposta de Servei Comunitari

El LECXIT, gràcies a la seva naturalesa i a les seves característiques, pot oferir-se com a Servei Comunitari a l'alumnat de secundària inclòs dins dels projectes de l'àmbit d'acompanyament i suport a l'escolarització.

I és que el programa presenta quatre elements bàsics dels projectes d'aprenentatge servei: una necessitat social, un servei que li dona resposta, aprenentatges vinculats i l'existència de treball en xarxa.

Malgrat que a priori considerem el LECXIT com a projecte de servei comunitari, tal com veurem més endavant, caldrà que l'adapteu i el reajusteu perquè mantingui la seva essència i els joves puguin oferir un acompanyament de qualitat als infants, extraient el màxim profit pedagògic a l'experiència. En aquest sentit, el paper del professorat de l'institut i com treballeu l'experiència a l'aula serà fonamental.

Donades les característiques del projecte i del servei a realitzar, per una qüestió d'edat i maduresa, recomanem que es plantegi com a proposta per a l'alumnat de 4t curs de l'ESO.

Una necessitat fonamental: la millora de la comprensió lectora

El LECXIT pretén contribuir a pal·liar una necessitat educativa bàsica: la manca de comprensió lectora en els infants. Una competència clau per a l'èxit educatiu, ja que intervé en l'aprenentatge de totes les matèries, donat que bona part de les informacions que processem es troben codificades mitjançant la llengua escrita. Amb això, el domini de la lectura és imprescindible per tal que els continguts i els coneixements resultin accessibles.

Hi ha diferents estudis que mostren com els alumnes no assoleixen les competències lectores bàsiques, ja que manifesten dificultats a l'hora de localitzar informacions en textos complexos i establir relacions entre les idees del text.

- Segons l'informe PISA del 2015, el 15,4 % dels estudiants no assoleixen les competències lectores bàsiques. Aquesta situació afecta el seu rendiment escolar en conjunt, ja que la manca de comprensió lectora porta a un baix rendiment en totes les matèries.

- La manca de comprensió lectora es considera un factor clau en l'abandonament prematur dels estudis i en la perpetuació de les desigualtat socials (Marchesi 2003). A més, és un element que compromet de manera molt significativa el principi d'aprenentatge al llarg de la vida (Ferrer 2009).

- La competència lectora es considera una competència bàsica per a la plena participació en el mercat del treball, així com per a la participació en la vida social i cívica del segle XXI (OCDE 2013B)

Finalment, es constata com llegir per plaer és bàsic per millorar la comprensió lectora. L'alumnat que llegeix diàriament per plaer té una puntuació superior a un any i mig d'escolarització als que no ho fan (OCDE 2011). De mitjana als països de l'OCDE el 72 % dels alumnes socioeconòmicament avantatjats va informar que llegeix diàriament per plaer, mentre que només el 56 % dels alumnes desfavorits van assenyalar el mateix (OCDE 2011).

Així, més enllà del món acadèmic la lectura esdevé fonamental per a la vida el procés de maduració, el desenvolupament i el creixement personal. Llegir ens permet aprendre, pensar i gaudir, per la qual cosa cal ensenyar i aprendre a estimar la lectura, a llegir i a llegir per aprendre.

El servei: l'acompanyament lector

L'activitat de servei al LECXIT es correspon amb l'acompanyament lector que ofereixen les persones voluntàries, caracteritzat per dos elements fonamentals. D'una banda, la relació afectiva i de proximitat que construeixen els voluntàries i voluntàries amb els infants, un requisit fonamental per a qualsevol intervenció educativa. De l'altra, una concepció de l'acompanyament que pretén oferir experiències emotives i emocionants als nens i nenes per tal d'afavorir el seu desig vers la lectura i un treball lúdic i amè de la comprensió lectora.

El programa es basa a generar una relació 1x1 entre voluntari i infant. Amb això, per als més petits els voluntaris i voluntàries esdevenen persones molt properes: uns referents que els acompanyen i els ofereixen una atenció personal individualitzada. És gràcies al vincle i al tipus de relació que es construeix entre parelles que els aprenentatges es veuen reforçats i potenciats.

Al LECXIT l'acompanyament individualitzat pretén estimular la lectura a partir dels interessos dels nens i nenes. Creant un espai en què els infants, acompanyats dels voluntaris i voluntàries, visquin experiències de lectura gratificants i plaents: descobrint i explorant diversitat de lectures, diversificant propostes i, sobretot, aprofitant la dimensió més lúdica que permet l'acompanyament a través del joc i del diàleg a les sessions.

Els aprenentatges que es poden generar a través del LECXIT

Els aprenentatges que s'adquireixen a través del servei comunitari encaixen en l'adquisició de la competència social i ciutadana. Així, la participació al LECXIT permet als joves posar en pràctica algunes habilitats socials bàsiques de convivència a la vegada que mitjançant els processos reflexius a l'aula s'afavoreixen l'anàlisi i comprensió de la realitat. L'alumnat s'implica i es compromet activament en un projecte real de participació i en l'exercici de la ciutadania activa per satisfer una necessitat social.

Però la naturalesa del projecte també permet incidir directament sobre una competència bàsica: la competència comunicativa lingüística i audiovisual. Una competència que es posa en joc donat que el LECXIT es basa en el diàleg i en el treball de la competència lectora. Així, els alumnes de l'institut han de comunicar-se oralment i emprar estratègies per a la comprensió lectora amb els infants de forma constant, el que permet incidir de forma simultània sobre l'expressió i comprensió, tant oral com escrita, amb tots els aprenentatges que això implica.

A banda d'aquestes dues competències fonamentals a través de l'experiència de servei del LECXIT i, especialment amb el treball que proposeu a l'aula, podeu promoure que els joves adquireixin i consolidin coneixements, habilitats i actituds relacionats amb altres competències bàsiques que s'estableixen al currículum.

- **Competències relacionades amb les competències artístiques i culturals.**
  Mitjançant algunes propostes es poden afavorir els processos creatius i de representació entre l'alumnat a la vegada que es pot facilitar que coneguin i puguin analitzar i experimentar amb diversitat de produccions culturals: àlbums il·lustrats, còmics, contes...

- **Tractament de la informació i competència digital.**
  Les activitats relacionades amb el servei poden promoure que els joves esdevinguin més autònoms, crítics i reflexius en la selecció, tractament i utilització de la informació i de les seves fonts, en diferents suports i tecnologies.

- **Competències relacionades amb l'aprendre a aprendre.**
  L'experiència promou en els participants la capacitat de cooperar i mitjançant els processos reflexius es pretén que puguin posar en joc estratègies personals per tal de transformar la informació i la pròpia experiència en coneixement.

- **Competències relacionades amb l'autonomia i la iniciativa personal.**
  Amb la participació al LECXIT els joves posen en joc valors i actituds personals com són el coneixement d'ells mateixos i l'autoestima, la creativitat, el control emocional, la presa de decisions o la capacitat d'imaginar projectes i portar endavant les accions, entre d'altres.

El treball en xarxa al LECXIT

La implementació del LECXIT requereix la coordinació i col·laboració dels diferents agents que hi participen. Aquest treball en xarxa es pot donar amb les biblioteques públiques, les escoles de primària i altres entitats del territori. Així doncs, per tal d'impulsar el programa cal establir relacions de parteneriat basades en la reciprocitat, l'intercanvi i la comunicació.

I és que el projecte és una oportunitat per generar nous vincles amb la comunitat o enfortir els existents a partir del treball compartit per a la millora de la comprensió lectora.

2
FASES DEL LECXIT COM A SERVEI COMUNITARI

2.1. Primera fase: preparem el projecte!

Per tal de poder implementar el LECXIT com a servei comunitari és imprescindible que definiu, concreteu i adapteu el programa de forma conjunta i consensuada amb la resta d'agents, tot tenint en compte el context.

Podem distingir dos circuits fonamentals a l'hora de plantejar el LECXIT als instituts:

- **El LECXIT ja està en marxa.**
  Aquesta situació es dona quan, normalment, una biblioteca pública o una escola de primària ens ofereix un espai de servei per als nostres estudiants amb la possibilitat que esdevinguin voluntaris i voluntàries del programa. També pot ser que coneguem l'existència del LECXIT, contactem amb la persona de referència i compartim la possibilitat que hi participi l'alumnat de 4t d'ESO.

- **Volem impulsar el LECXIT.**
  Aquesta situació es produeix quan des de l'institut coneixem el programa i ens agradaria impulsar-lo oferint-lo com a projecte de servei comunitari. Des del centre educatiu podem tenir en compte dues possibilitats. La primera, posar-nos en contacte amb una o diverses escoles de primària properes i plantejar-los-hi la possibilitat d'iniciar un punt LECXIT conjuntament. La segona, contactar amb algú de la biblioteca i presentar la proposta d'impulsar el programa amb la col·laboració dels centres educatius de primària.

Si el vostre punt de partida és aquest últim us recomanem que consulteu la guia: ***Feu LECXIT: 10 respostes per crear un Punt LECXIT.***

Què haurem de fer en aquesta primera fase?

a.
Determinar les persones de referència

Establir, per a cadascun dels agents, alguna persona de referència, que esdevingui la persona de contacte, que coordini i s'encarregui de les funcions necessàries per al desenvolupament del projecte.

Durant el transcurs del programa és imprescindible que treballeu de forma coordinada i es doni un traspàs d'informació amb la persona de referència del LECXIT pel que fa al seguiment dels joves i la implementació del servei. Cal compartir com va l'assistència, com està sent la seva implicació i participació, si apareix alguna dificultat concreta, etc.

Aquesta persona adquireix també un paper determinant durant el transcurs de les sessions, ja que s'hauria d'encarregar de rebre els alumnes i resoldre els petits imprevistos que hi puguin sorgir, com per exemple si algun dia falta algun nen/a o alumne/a de secundària, si algun jove té alguna dificultat o dubte concret, entre altres qüestions.

b.
Acordar com es realitzarà la coordinació i comunicació durant el desenvolupament del projecte

Determinar com s'articularà el treball en xarxa entre els diferents agents i els referents, establint quins canals de comunicació s'empraran en la fase de preparació del LECXIT, durant la seva implementació i a l'avaluació. Caldrà decidir si es duran a terme reunions, amb quina freqüència i periodicitat (a l'inici, durant i després del projecte); si el contacte i l'intercanvi d'informació serà via correu electrònic o telefònica, etc.

c.
Definir els rols i les funcions

Acordar què aportarà cadascuna de les parts al projecte i quines accions desenvoluparà. A continuació adjuntem una síntesi de les funcions principals de cadascuna de les parts que col·laboren per impulsar el LECXIT.

Espai o equipament on es farà el LECXIT (biblioteca pública, escola de primària o entitat)
Acollir l'alumnat de l'institut.
Oferir seguiment i acompanyament durant la realització del servei.
Contribuir a l'avaluació del projecte i, si s'escau, dels estudiants de l'institut.

Escola o escoles de primària
Seleccionar l'alumnat que participarà en el programa (tenint en compte les necessitats i que presentin un perfil adequat).
Fer la proposta a les famílies i contribuir a la seva implicació i compromís.
Fer el seguiment pertinent als infants que participen en el programa.
Contribuir a l'avaluació del projecte.

Institut de secundària que ofereix el LECXIT com a Servei Comunitari
Establir un professor o professora responsable del projecte.
Determinar la vinculació del servei comunitari a un espai curricular: espai de tutoria, una matèria concreta o diverses matèries com a projecte transversal.
Concretar com es farà la difusió del projecte amb l'alumnat de 4t curs per tal que els qui estiguin interessats o sensibilitzats en la promoció de la lectura es puguin apuntar a les mentories lectores.
Definir els aspectes pedagògics tenint en compte els objectius i continguts propis del projecte: competències bàsiques, objectius de l'espai o matèria implicada, continguts relacionats amb altres matèries, definició dels criteris d'avaluació per matèria.
Definir els criteris i instruments d'avaluació del projecte: impacte en l'alumnat, en el centre educatiu i en l'entorn.
Preveure i resoldre els aspectes funcionals i legals: el document de compromís i el conveni de col·laboració.
Planificar la comunicació del projecte a les famílies.
Realització del servei comunitari amb l'alumnat: • Sensibilitzar el grup. • Oferir la formació prèvia per fer el servei. • Preparar el servei amb el grup. • Oferir acompanyament i seguiment als joves que hi participin. • Avaluar l'experiència amb el grup.
Avaluar l'alumnat i el projecte.

d.
Concretar l'organització i la logística del projecte

Finalment, caldrà que definiu plegats totes aquelles qüestions bàsiques per a la seva correcta implementació:

- *El número de parelles que participaran: alumnes de l'escola i de l'institut.*

  És recomanable que els grups no siguin molt nombrosos per tal de facilitar que les parelles puguin treballar amb tranquil·litat i agilitzar la pròpia logística, el desenvolupament del projecte i un seguiment adequat per part de les persones de referència als centres on tinguin lloc les sessions. Un nombre recomanable és el de 10 a 12 parelles per sessió (que representen un total de 20 a 24 participants com a màxim). Si hi ha més infants i joves interessats, contempleu la possibilitat de fer dos grups distribuïts en dies diferents.

  També cal tenir en compte que el nombre d'infants i d'alumnes de l'institut ha de ser el mateix per garantir la mentoria 1x1.

- *El calendari: data d'inici, número específic de sessions i data de la cloenda.*

  Donat que el LECXIT es basa en la creació d'una relació de confiança sòlida entre parelles i de les necessitats dels destinataris del servei, el nombre de sessions hauria de ser com a mínim de 20.

  A l'hora d'establir la temporalització caldrà tenir en compte els temps de les escoles (a l'hora de configurar el grup d'alumnes que participaran i presentar la proposta a les famílies) i el dels instituts (que hauran de reservar i destinar algunes sessions a treballar amb l'alumnat prèviament a l'inici del servei).

- *L'horari i l'espai de les sessions.*

  Habitualment el LECXIT s'inicia just en acabar la jornada escolar i l'activitat es desenvolupa a les aules o a la biblioteca d'una escola, o bé a les sales d'infantil o a altres espais disponibles a les biblioteques públiques. Caldrà consultar la disponibilitat el dia establert i reservar els espais per a les sessions.

- *Els materials necessaris.*

  Si el LECXIT es fa a la biblioteca pública les parelles podran accedir al fons del que disposin. Si es fa una escola de primària o a algun altre equipament caldrà determinar els materials de lectura que s'oferiran a les parelles: si es facilitarà l'accés a la biblioteca d'aula, a la biblioteca escolar, si es prepararan lots de la biblioteca pública que s'enviaran als centres, etc.

- *Com serà el primer dia i la configuració de les parelles.*

  Donada la significació i rellevància del primer dia, ja que és la sessió en què les parelles estableixen el primer contacte i potser es mostren tímides i una mica nervioses, és molt recomanable planificar-ne el desenvolupament. Des de la coordinació es pot oferir alguna dinàmica especial o bé es pot convidar els joves a pensar, dins les sessions de preparació del servei a l'institut, alguna activitat per a aquest dia d'inici.

  A vegades, per establir les parelles, es planteja una activitat en què els infants tenen definicions de paraules i els joves un dibuix. Durant una estona cada nen i cada nena ha de trobar qui té el dibuix que es correspon amb la seva definició. Una altra opció és començar amb una proposta en què cada infant tingui l'inici d'un refrany i els joves la seva continuació, perquè, durant una estona, cada nena i cada nena busqui el jove que té la part que li falta.

  Tot i que les parelles normalment es fan a l'atzar, en cas que es consideri necessari per les característiques o necessitats específiques dels infants o dels joves, també es poden establir prèviament.

- Pensar i acordar possibles activitats especials.

  Durant els transcurs de les sessions del LECXIT pot resultar molt positiu establir alguna activitat especial. Per exemple, proposar als joves que facin algun taller aprofitant alguna festivitat (un taller per fer estrelles de papiroflèxia i escriure els desitjos en acabar l'any o una sessió en què, a partir d'unes instruccions, les parelles confeccionin màscares aprofitant que és Carnestoltes); plantejar que les parelles participin en alguna activitat que es faci a la biblioteca (una sessió de contes infantils, un taller de *booktubers*...); contemplar la preparació de contes per a llegir-los públicament la diada de Sant Jordi. Les possibilitats són múltiples i aquest tipus d'iniciativa sol motivar molt els participants.

  També es podria decidir que es farà alguna cosa però que seran els joves els que decidiran el què, el com i el quan. I és que, tal com veurem més endavant, part de la formació contínua es pot dedicar a treballar perquè preparin alguna activitat extraordinària per oferir-la o fer-la conjuntament amb els petits.

- Com tindrà lloc el seguiment de l'alumnat de l'institut.

  Caldrà que determineu quines activitats proposareu als estudiants (la realització d'una carpeta d'aprenentatge o diari reflexiu, la creació d'un blog, la participació a trobades periòdiques...) i com organitzareu el treball a l'aula perquè puguin extreure el màxim profit formatiu de l'experiència.

  Haureu de tenir en compte com es facilitaran els recursos necessaris per poder dur a terme el servei amb la màxima qualitat possible. També és convenient concretar com es realitzarà el seguiment i l'acompanyament de l'alumnat durant les sessions del LECXIT al centre on es duguin a terme (com es recollirà l'assistència, quin rol tindrà la persona de referència, etc.).

- Com es treballarà el reconeixement.

  Finalment, caldrà determinar quines activitats de reconeixement es duran a terme al LECXIT, dedicant moments a agrair i reconèixer la tasca dels participants. Ja sigui mitjançant petits detalls durant la implementació del programa (per exemple l'institut pot fer un *collage* amb algunes fotografies de l'experiència setmanes després de l'inici i penjar-lo al vestíbul amb algun missatge motivador; o la biblioteca pot fer una publicació al facebook durant les sessions destacant l'aportació dels voluntaris i voluntàries).

  També serà necessari pensar alguna activitat de reconeixement final. Una proposta força generalitzada i que genera efectes molt positius és organitzar una festa de cloenda en la qual es lliurin diplomes als estudiants que han acompanyat els infants, amb la participació dels referents del LECXIT de les diferents parts implicades (que solen oferir unes paraules d'agraïment i de tancament del projecte) així com la resta de la comunitat (famílies de petits i grans, professorat dels centres educatius, etc.).

2.2.
Segona fase: Treballem amb l'alumnat!

Aquesta segona fase es correspon amb el desenvolupament del LECXIT com a servei comunitari amb els estudiants que hi participen i consta de tres moments de treball:

- Abans del servei: preparació per participar en el LECXIT.
- Durant el servei: execució del servei i activitats de reflexió i aprenentatge a l'institut.
- Després del servei: avaluació i valoració final del projecte.

En aquesta fase la reflexió és fonamental, un procés transversal que permet lligar més estretament l'aprenentatge amb el servei, a la vegada que contribueix a que els participants prenguin consciència de tot el que estan aprenent i adquirint amb l'experiència. Així doncs, per extreure el màxim profit pedagògic del LECXIT i amb la voluntat que els i les alumnes ofereixin un servei de qualitat, caldrà que afavoriu els processos reflexius al llarg de tot el desenvolupament del projecte.

La reflexió és un moviment de "tornar sobre" o "viure de nou" la pròpia experiència, tot i que d'una altra manera. Es tracta de recordar el viscut i examinar amb més atenció, per incrementar el coneixement i les competències que serviran per optimitzar la comprensió i l'acció sobre la realitat. Un procés intens i intencional promocionat pels educadors i desenvolupat per l'alumnat.

Què haurem de tenir en compte en aquesta fase?

- El treball a l'aula.
- El treball sobre el terreny (l'assistència, la constància, com va l'acompanyament lector, les possibles dificultats...).
- El seguiment individualitzat dels joves.
- El manteniment de la motivació inicial.

Tot i que en aquesta guia adjuntem algunes activitats específiques per promoure la reflexió amb els alumnes, si voleu més informació podeu consultar la guia **"La reflexió: eix clau de l'aprenentatge servei"**. Si voleu més eines per treballar la reflexió també podeu consultar: **https://aprenentatgeservei.cat/recursos/**

Com podem plantejar les activitats d'aula del LECXIT?

A continuació adjuntem una proposta de treball que comprèn la intervenció abans, durant i després de la participació de l'alumnat al LECXIT. Recollint els objectius que s'haurien d'assolir per a cadascuna de les fases i oferint una proposta de sessions, metodologia i dinàmiques concretes per a la seva consecució.

- El conjunt de propostes que aportem són flexibles i adaptables. Així doncs, presentem uns continguts mínims, una determinada metodologia recomanada per treballar-los i alguns recursos i materials específics, però podeu reajustar les propostes explorant altres possibilitats de treballar.
- Sentiu-vos amb la llibertat d'utilitzar les dinàmiques i activitats que us semblin més adients, no cal que les utilitzeu totes, inspireu-vos per generar-ne de noves!
- Partim de les 10 hores mínimes d'activitats d'aprenentatge que s'han de fer als centres però si ho considereu oportú podeu ampliar les temàtiques i el treball per a alguna de les sessions.
- En funció de l'espai curricular del LECXIT podeu treballar amb més intensitat alguns dels continguts i incloure'n de nous.
- Les activitats d'aprenentatge en aquesta fase s'haurien de distribuir al llarg de tot el procés de desenvolupament del projecte. És a dir, cal proposar activitats als estudiants abans, durant i després del servei, per la qual cosa les 10 hores mínimes d'activitats d'aprenentatge no es poden concentrar tan sols en un dels moments.
- Si proposeu als alumnes que elaborin un diari reflexiu o carpeta d'aprenentatge, els podeu animar a incloure-hi algunes de les dinàmiques de les sessions.

Per a elaborar la proposta hem utilitzat les indicacions i orientacions del Document Marc "El Servei Comunitari per a l'alumnat de secundària obligatòria. Una acció educativa en el marc curricular". Podeu descarregar-lo i obtenir més informació a la pàgina web del Departament d'Educació.**http://xtec.gencat.cat/ca/comunitat/serveicomunitari/**

2.2.1 El treball abans de les sessions del LECXIT

Què volem assolir?

- ***Sensibilitzar l'alumnat sobre la importància de la lectura i diagnosticar el problema conjuntament.***
  Donar a conèixer la necessitat de treballar la comprensió lectora amb els infants per tal que trobin sentit a la seva participació i descobreixin una situació que els interpel·li i els mobilitzi a participar.

- ***Oferir la formació prèvia necessària per a l'acompanyament.***
  Dotar dels coneixements, eines i recursos necessaris perquè els estudiants puguin iniciar la relació educativa amb els petits i els puguin acompanyar cap a la lectura tot treballant la comprensió de forma favorable.

- ***Compartir i acabar de concretar la proposta de servei.***
  Presentar i/o definir conjuntament els objectius de servei que es plantegen assolir, els indicadors, les activitats d'aprenentatge que es realitzaran, com s'avaluarà l'experiència i com serà l'organització en general.

Com podem treballar?

Per assolir aquests objectius us recomanem la realització de 4 sessions específiques:

a.
Sessió de sensibilització i diagnosi

b.
Sessió de formació inicial (I)

c.
Sessió de formació inicial (II)

d.
Sessió de preparació del servei

a.
Sessió de sensibilització i diagnosi: la necessitat, el LECXIT i la nostra aportació (1 hora- 1 hora 15 minuts)

Quins són els objectius de la sessió?

- Descobrir la necessitat de treballar la competència lectora amb els infants.
- Presentar i donar a conèixer el programa LECXIT.
- Reflexionar conjuntament sobre la importància de la seva contribució en el projecte.
- Augmentar la motivació, la implicació dels joves en el projecte, el sentiment de pertinença i la creació d'equip entre el grup d'estudiants.

Quins són els materials bàsics de consulta?

- Informació sobre el LECXIT http://www.lectura.cat/qu%C3%A8-%C3%A9s-lecxit
- Vídeo del programa https://www.youtube.com/watch?v=8ClfGPmchyQ&list=PLcsIrUHedr1LXEnupCfWbegK5en1AMM0
- Dinàmiques i propostes d'activitat per a la sessió.

Què treballarem? (Continguts)	**Com treballarem?** (Metodologia)	**Quins recursos podem utilitzar?** (Propostes i materials)
Una necessitat fonamental: la millora de la comprensió lectora	A partir d'algun material o dinàmica concreta el professor/a inicia una reflexió conjunta amb els estudiants entorn la importància de la lectura.	• Utilitzar alguna notícia sobre la importància de la competència lectora per comentar-la amb els alumnes. • **Dinàmica 1**: Diàleg conjunt.
El programa LECXIT	Després de l'anàlisi inicial es presenta el LECXIT plantejant alguna dinàmica als estudiants i passant el vídeo del programa. També es pot convidar alguna persona que estigui vinculada al programa perquè comparteixi la seva vivència i visió.	• Convidar algun company/a que hagi estat voluntari/ària del LECXIT perquè pugui compartir la seva experiència. • Dades sobre la implementació del projecte: nombre de punts LECXIT en marxa, nombre de parelles que es troben setmanalment... • Convidar alguna persona de referència del centre educatiu, biblioteca o entitat en què es faran les sessions. • **Dinàmica 2**: Qüestionari inicial • **Dinàmica 3**: Els nostres somnis
La importància de la contribució de l'alumnat. El valor del servei comunitari	La sessió finalitza amb una reflexió conjunta entorn la importància de les aportacions dels joves al projecte, destacant el valor formatiu que tindrà per a ells i l'ajuda que oferiran als més petits.	• **Dinàmica 4**: Carta a un mateix.

Dinàmica 1: **Diàleg conjunt**

Procediment

Després de presentar la necessitat de millorar la competència lectora amb els infants (ja sigui a través de l'explicació o d'algun material concret) el professor/a inicia un diàleg reflexiu amb els estudiants a través d'algunes preguntes:

- Per què creieu què és important llegir?
- Per què llegiu vosaltres?
- Algú us ha acompanyat en la lectura quan éreu petits? Qui? Què recordeu de l'experiència?
- (...)

El professor/a dinamitza el diàleg, comentant les respostes de forma oral a la vegada que recull les idees principals a la pissarra per acabar la dinàmica amb un comentari o síntesi general.

Dinàmica 2: **Qüestionari inicial**

Materials

- Qüestionari
- Bolígrafs

Procediment

El professor/a passa el vídeo del LECXIT als alumnes.

Tot seguit reparteix un qüestionari amb algunes preguntes perquè les responguin de forma individual:

- Coneixies el LECXIT?
- Què és el que més t'ha cridat l'atenció del vídeo?
- Per què has triat aquest projecte?
- Què creus que pots aportar?
- Què esperes de la teva participació?
- Has estat alguna vegada padrí o padrina de lectura a l'escola o t'han apadrinat? En cas afirmatiu, què recordes de l'experiència?
- (...)

Després d'un temps es comparteixen les respostes iniciant un diàleg i intercanvi sobre les diferents qüestions clau.

Dinàmica 3: **Els nostres somnis**

Materials

- Fulls
- Bolígrafs
- Paper d'embalar, estisores i cinta adhesiva (en cas que es vulgui fer un pòster o mural).

Procediment

El professor/a explica als estudiants com mitjançant el LECXIT conflueixen tres somnis.

- El somni del programa: contribuir a millorar la comprensió lectora i despertar el desig vers la lectura dels infants mitjançant una mentoria 1x1.
- El somni dels infants: passar-ho bé. Llegir i aprendre d'una forma divertida i amb algú al costat.
- El somni dels voluntàries i voluntàries.

A continuació es dona un temps perquè pensin quin és el seu somni amb relació al programa i l'escriguin.

Finalment s'obre un torn de paraules lliure perquè els joves que vulguin comparteixin el que han pensat. Es pot plantejar la possibilitat d'elaborar un mural o pòster que es pot penjar a la classe amb totes les respostes.

Dinàmica 4: **Carta a un mateix/a**

Materials

- Fulls
- Bolígrafs

Procediment

El professor/a proposa als alumnes que escriguin una carta dirigida a ells mateixos descrivint què esperen, què pensen, què senten amb relació a la seva participació al LECXIT.

Aquesta activitat es pot incloure al portafoli o al diari reflexiu en cas que els alumnes l'elaborin.

b.
Sessió de formació inicial (I): El vincle afectiu i el rol del mentor/a
(1 hora- 1 hora 15 minuts)

Quins són els objectius de la sessió?

- Profunditzar i donar a conèixer el rol del mentor/a.
- Treballar de forma vivencial algunes qüestions clau per iniciar la relació afectiva amb els infants.
- Recollir, compartir i comentar els dubtes, neguits o les aportacions dels estudiants.

Quins són els materials bàsics de consulta?

- PowerPoint de la formació.
- Tu també pots fer molt per la lectura!: Materials per al voluntariat. Capítol 2 "El paper del mentor" Disponible a **http://www.lectura.cat/materials**.
- Dinàmiques i propostes d'activitats per a la sessió.

Què treballarem? (Continguts)	**Com treballarem?** (Metodologia)	**Quins recursos podem utilitzar?** (Propostes i materials)
L'inici de la relació amb els infants: el vincle afectiu **El rol del mentor/a: funcions, l'acompanya-ment educatiu, habilitats i actituds fonamentals**	• Es proposa alguna dinàmica per treballar i reflexionar sobre els continguts clau: el vincle afectiu amb els infants i el rol del mentor/a. • El professor/a combina les explicacions, el diàleg i la reflexió conjunta. • El professor/a va aportant coneixements a la vegada que recull les aportacions més rellevants i significatives de l'alumnat.	• PowerPoint • Lectura d'un conte o àlbum que es pugui relacionar amb els continguts. Com per exemple "El punt" de Peter H. Reynolds o "Salvatge" d'Emily Hughes. • Dinàmiques possibles (a escollir-ne una o dues) **Dinàmica 5**: Simulació "Trencant el gel". **Dinàmica 6**: La silueta dels mentors i mentores. **Dinàmica 7**: Els rols d'acompanyant. **Dinàmica 8**: Habilitats i qualitats del mentor/a. **Dinàmica 9**. Per al meu infant.

Dinàmica 5:
Simulació "Trencant el gel"

Materials
- Fulls
- Bolígrafs

Procediment

El professor/a explica l'activitat al grup: es realitzarà una simulació en què algunes persones voluntàries sortiran davant dels companys i representaran una situació concreta, la primera trobada entre mentors i alumnes.

Es demanen dos voluntaris per fer de mentors. Aquests surten a fora de l'aula. La resta es queden a dins.

S'explica el procediment:
- Amb els voluntaris que faran de mentors se'ls faciliten les instruccions: "Avui és el primer dia del LECXIT i coneixeràs el teu infant. Què fas? Com trenques el gel?" Se'ls explica que es tracta que davant dels companys representin la situació. Que es posin en el paper. Se'ls demana que durant una estona pensin què faran i que no parlin entre ells (per evitar el contagi).
- Amb els que es queden a l'aula es demanen dos voluntaris perquè facin d'alumnes i se'ls explica el seu paper: "Ets un nen o una nena de 9 anys i avui és el primer dia del LECXIT. Què fas?". Se'ls explica que es tracta que davant dels companys representin la situació.
- A la resta de participants se'ls explica que faran d'observadors: els companys simularan el primer contacte entre parelles i ells s'hauran de fixar en els que facin de mentors anotant tot allò que considerin que fan bé en un paper.

Una vegada tothom sap el que ha de fer tenen lloc les simulacions. Al final de cada representació es dona un temps perquè els observadors acabin d'anotar el que considerin adient.

Finalment té lloc la posada en comú. El professor/a formula algunes preguntes:
- Com us heu sentit? Es dona la paraula als "actors-mentors".
- Què ha fet bé cada mentor? Els observadors diuen una de les idees que han anotat (si algú té més d'una idea també pot compartir-la amb la resta).

El professor/a facilita l'anàlisi del que ha passat i la connexió de tot allò que vagi sortint amb algunes idees fonamentals.

Nota: En cas que sigui necessari el professor/a pot representar algun dels rols proposats, actuant de mentor/a o d'infant.

Dinàmica 6:
La silueta dels mentors i mentores

Materials
- Paper d'embalar
- Retoladors

Procediment

Es demana al grup d'alumnes que formin subgrups de 4 o 5.

Es reparteix a cada grup un tros de paper d'embalar i retoladors.

Se'ls explica que durant una estona hauran de treballar conjuntament per dibuixar la silueta d'un mentor/a en la posició que vulguin.

A continuació hauran d'ubicar 10 actituds o habilitats importants per la mentoria a les parts del cos que considerin convenient.

Quan els grups han acabat es realitza una posada en comú en què cadascun explica i comparteix la figura i la posició en què l'han dibuixat, així com les actituds i habilitats que han triat, per què les han escollit i per què les han ubicat a les diferents parts del cos.

Dinàmica 7:
Simulació sobre els rols d'acompanyant

Materials
- Fulls amb les instruccions per a cada rol d'acompanyant.

Hiperprotector/a: s'avança sempre a l'infant per evitar errors i danys però no el deixa fer.
Motivador: condueix molt al petit però d'una manera amable i lúdica.
Absent: en realitat no hi és (pensa en altres coses, està distret...).
Directiu/iva: marca tot el que s'ha de fer i com s'ha de fer.
Excloent: ho fa tot perquè el resultat sigui perfecte. L'infant no hi participa.
Igualitari: es posa al mateix nivell que el nen/a i no el guia enlloc sinó que espera que sigui ell/a el qui prengui la iniciativa.

Procediment

Es demanen sis voluntaris perquè participin en una simulació davant la resta: tres mentors o mentores i tres nens o nenes. S'explica la dinàmica:
- Cada mentor/a triarà un rol a l'atzar sense compartir-lo amb el seu infant.
- Cada infant agafarà una cinta per tapar-se els ulls.
- Les parelles sortiran fora.
- La resta del grup que es queda a l'aula transformarà l'espai de manera que sorprengui les parelles (movent les cadires, els materials...).
- A continuació aniran entrant i cada mentor haurà de guiar el seu infant seguint el rol que li ha tocat.
- La resta del grup faran d'observadors i anotaran tot allò que passi en cada cas.

Una vegada explicada l'activitat, tenen lloc les simulacions.

Finalment es realitza una posada en comú de tot allò observat i es relaciona amb els continguts (el rol del mentor/a, què vol dir acompanyar, etc.).

Dinàmica 8:
Reflexió en petit grup

Materials
- Fulls
- Bolígrafs

Procediment

Es demana als estudiants que es distribueixin en grups de 4 o 5.

Se'ls explica que durant una estona hauran de pensar i treballar entorn dues preguntes clau: què vol dir ser mentor/a? Quines qualitats o habilitats hauria de tenir un mentor/a?

Es reparteixen fulls i bolígrafs perquè puguin recollir les seves respostes.

Després d'un temps de treball es fa una posada en comú: cada grup comparteix les seves idees. El professor/a va recollint les aportacions i les enriqueix amb els continguts.

Dinàmica 9:
Per al meu infant

Materials
- Fulls
- Sobres
- Bolígrafs i llapis de colors
- Altres materials que es consideri (revistes per si volen fer un *collage*, cartolines, fulls de paper, etc.)

Procediment

Es demana als estudiants que en un full escriguin un text en el qual es presentin al seu infant. L'extensió serà lliure i el format també (poden escriure, dibuixar, etc.).

Es dona un temps perquè facin l'activitat i en acabar se'ls diu que el poden donar al seu nen o nena el primer dia, que el poden guardar o que el poden adjuntar a la carpeta d'aprenentatge o portafoli, si escau.

C.
Sessió de formació inicial (II): L'acompanyament cap a la lectura
(1 hora 30 minuts)

Quins són els objectius de la sessió?

- Oferir als estudiants els coneixements essencials amb relació a la lectura, la dinàmica de les sessions i l'acompanyament dels infants.
- Treballar de forma vivencial algunes qüestions clau.
- Facilitar a l'alumnat una experiència formativa emotiva i emocionant.

Quins són els materials bàsics de consulta?

- PowerPoint de la formació
- Materials disponibles a **http://www.lectura.cat/materials**
  - Tu també pots fer molt per la lectura Materials per al voluntariat
  - Llegim i divertim-nos plegats!
  - Talonari per esdevenir SUPERLECTORS
- Dinàmiques i propostes d'activitats per a la sessió.

Què treballarem? (Continguts)	**Com treballarem?** (Metodologia)	**Quins recursos podem utilitzar?** (Propostes i materials)
La lectura: una experiència emotiva i emocionant **La dinàmica de les sessions: moments principals i idees** **Estratègies i recursos per a l'acompanyament**	Es proposen algunes dinàmiques als participants per treballar i reflexionar entorn els continguts clau. El professor/a combina les explicacions, el diàleg i la reflexió conjunta amb el grup. El professor/a va aportant coneixements a la vegada que recull les aportacions més rellevants i significatives (connectant la teoria amb l'experiència o vivència del grup).	**GENERALS** • PowerPoint **ESPECÍFICS PER TEMES** **Com fer de la lectura una experiència emotiva i emocionant?** Per treballar aquest tema amb l'alumnat oferim dos itineraris diferents en funció de les característiques del grup i de la preferència dels professors i professores: • **Proposta de treball A**: Els racons. • **Proposta de treball B**: Explicació dels continguts per part del professor/a combinat amb la proposta i el treball col·lectiu de dos o tres racons dels presentats anteriorment. **El desenvolupament de les sessions: estratègies i recursos per a l'acompanyament** Per mostrar els continguts relacionats amb la dinàmica de les sessions, així com estratègies i recursos possibles, a continuació presentem algunes propostes concretes: • **Dinàmica 10**: Estratègies i recursos per a cada moment de la sessió. • **Dinàmica 11**: Imaginant propostes d'accions concretes. • **Dinàmica 12**: La conversa al voltant dels llibres i el joc de les preguntes.

La lectura, una experiència emotiva i emocionant: proposta de treball per racons

Materials

- Instruccions i materials propis dels racons seleccionats

Procediment

El professor/a explica al grup la dinàmica: a l'espai trobaran diferents racons pels quals podran circular i experimentar lliurement. Són espais amb materials i propostes que els poden donar recursos per acompanyar els infants de forma lúdica cap als llibres. Poden passejar sols o en parelles, per compartir l'exploració i l'experiència amb algú altre i veure el seu funcionament amb el format propi de les sessions de LECXIT.

A cada racó trobaran una informació breu de les propostes i algunes instruccions per si volen estar-s'hi una estona.

S'expliquen breument les temàtiques existents i s'anima el grup a distribuir-se pels diferents racons (intentant que no hi hagi racons buits i d'altres amb un excés de participants).

Durant la dinàmica el professor/a acompanyarà els participants guiant-los i explicant allò que sigui necessari. També ajudarà a regular el temps..

Al final s'obrirà un diàleg i reflexió conjunta. El professor/a aprofitarà per recollir i oferir una síntesi de les idees principals.

A continuació adjuntem les instruccions i els materials d'alguns racons. Recomanem la selecció 5 o 6 per treballar-los a la formació.

Racó 1:
Per al meu infant
(Treballant el vincle)

INSTRUCCIONS

- Agafeu un full.
- Presenteu-vos a l'infant: escriviu-hi, dibuixeu-hi, pregunteu-li...
- Entregueu-li el primer dia, guardeu-vos-ho per sempre, feu-ne allò que cregueu oportú.

MATERIALS

- Fulls A5
- Sobres
- Llapis de colors
- Tampons
- Tinta i ploma

Racó 2:
Hi havia una vegada...
(La narració i creació d'històries)

INSTRUCCIONS

- Agafeu una base de suro, un pot amb una espelma i una caixeta de llumins.
- Escolliu una bosseta.
- Aboqueu els seus elements damunt de la base de suro.
- Obriu la caixeta de llumins, descobriu què amaga i enceneu l'espelma.
- Inventeu-vos una història seguint les indicacions que heu trobat a la bosseta.

MATERIALS

- 3 bases de suro
- 3 pots amb espelmes
- 3 caixetes de llumins amb un inici de conte clàssic
- 1 bosseta de cartes
- 1 bosseta d'ombres
- 1 bosseta amb un personatge, un objecte, un element natural i un animal
- Instruccions per explicar una història a dins de cada bosseta

Racó 3:
Recordo...
(Experiències, llibres i persones que ens allunyen a la lectura o ens hi apropen)

INSTRUCCIONS

- En aquest espai trobareu tres objectes acompanyats d'un text breu.
- Observeu-los, llegiu els textos...
- Quan acabeu penseu en la vostra experiència lectora i intenteu recordar experiències, llibres i persones que us han apropat o allunyat de la lectura. Quins records us venen a la memòria quan penseu en la lectura?

MATERIALS

- Ulleres de sol, tasseta de te i peluix
- Suro
- Xinxetes
- Paperets de colors
- Textos:

Quan més llegeixo i més en gaudeixo és a les vacances! Sempre he estiuejat a pobles propers a la platja i no hi ha res que m'agradi més que prendre el sol mentre aprofito per llegir les novel·les que m'han regalat durant l'any però mai tinc temps de llegir. M'encanta estirar-me a la tovallola, sentir l'escalforeta del sol, posar-me l'mp3 amb la música que m'agrada i deixar-me portar amb les lectures.

Recordo quan era petita i a la nit la meva mare em llegia un conte. Cada dia abans d'anar a dormir agafàvem un llibre. Ella seia amb mi al llit i jo em posava còmode al seu costat, amb el meu coixí i el meu peluix, preparada per sentir-la. Llavors, ella em llegia, jo escoltava i quan acabava m'inventava un final diferent. Sovint em quedava amb ganes de més històries, però ho havíem de deixar perquè es feia tard i l'endemà havia d'anar a l'escola...

Pensar en lectura per a mi és pensar en els matins. M'encanta quan al bar de la cantonada de la feina, aprofito per llegir el diari mentre em prenc el cafè. És el meu moment! També m'agrada molt perquè la Mercè, que és la cambrera, ja em coneix i cada dia aprofitem els darrers minuts per comentar com està el món, què pensem i com ens va la vida!

Racó 4:
I què fem amb això?
(La diversitat de lectura i lectures)

INSTRUCCIONS

- Dediqueu una estona a conèixer els materials (sols o amb companyia!!)
- Trieu-ne un i pregunteu-vos: Com podríem acompanyar la lectura d'aquest material? Què podríem fer-ne?
- Apunteu totes les idees que se us acudeixin en un paperet i deixeu-lo a dins de la seva bosseta.

MATERIALS

- Diccionari
- CD de música
- Atles
- Llibre d'endevinalles
- Llibre de lectura
- Àlbum il·lustrat
- Revista
- Diari
- Còmic
- Catàleg de supermercat
- Llibre de coneixements
- Poesia
- Llibre de receptes, papiroflèxia...
- Instruccions d'un joc
- Àlbum de cromos
- Llibre-joc
- Paperets de colors
- Una bosseta amb el nom de cadascun dels tipus de materials.

Racó 5:
Prohibit obrir els llibres
(Hipòtesis)

INSTRUCCIONS

- En aquest racó trobareu una sèrie de llibres que NO PODEU obrir.
- Feu hipòtesis sobre el contingut dels llibres: de què pot anar? Qui en deu ser el protagonista? Quin deu ser el tema?...
- Al final de la sessió podreu obrir els llibres i veure si es confirma el que havíeu imaginat.

MATERIALS

3 o 4 llibres embolicats amb un llaç. Alguns llibres que es poden presentar:

- Tullet, Hervé. *Un llibre*. Cruïlla
- Freytes, Silvio. Només un segon. kalandraka
- Zullo, Germano; Albertine. *Los rascacielos*. Libros del zorrorojo
- Innocenti. *La casa*. Símbol

Racó 6:
Històries de por
(L'ambientació)

INSTRUCCIONS

- En aquest racó trobareu històries de por. Us animeu a llegir-ne una?
- Busqueu un racó fosc, enceneu l'espelma i poseu-vos còmodes.

MATERIALS

- Manta
- Espelma
- Contes de por:
  - Un conte d'Edgar Allan Poe
  - Les adaptacions de *Frankenstein* o *Dràcula* de La Galera
  - Albó, Pablo; Quarello, Maurizio. *El Papu*. OQO
  - Meroto, Tina; Quarello, Maurizio. *La bruixa grinyoladents*. OQO
  - Jové, Josep Maria. *L'home del sac*. La Galera
  - Mattotti, Lorenzo. *Hansel y Gretel.* La casa del libro.
  - Gaiman, Neil. *Llops dins de les parets*. Astiberri

Racó 7:
En una caixeta de llumins
(Estimulació i sorpresa)

INSTRUCCIONS

- En aquest racó hi trobareu algunes idees tan senzilles i petites que hi caben en una caixeta de llumins.
- Són petits obsequis que podem fer als infants a l'inici o al final de les nostres trobades setmanals i que esperem que els estimulin a preguntar-se, buscar informació, a encuriosir-se, a meravellar-se i a no deixar de llegir.

MATERIALS

- Caixetes de llumins amb: un personatge, la lletra d'una cançó, un poema, una pregunta, un titular de diari, un tros de mapa, una pregunta, una paraula i una caixeta buida.
- El llibre *Diario de las cajas de fósforos.*

Racó 8:
De què va tot això?
(Les preguntes de comprensió i la conversa literària)

INSTRUCCIONS

- A vegades hi ha llibres estranys, llibres que un no pot deixar de llegir i rellegir preguntant-se... de què va tot això?
- Escolliu un llibre i llegiu-lo 2 vegades.
- Observeu els diferents tipus de preguntes que se us ofereixen i agafeu-ne algunes a l'atzar.
- Pregunteu-vos, torneu a llegir i torneu-vos a preguntar.

MATERIALS

- Sáez Castán. Javier *El armario chino*. Ekaré
- Qualsevol del Wiesner (*Martes, Flotante, Els tres porquets*...)
- Hyeon Lee, Ji. *La piscina*. Bárbara Fiore
- Fulls amb les preguntes.

ALGUNES PREGUNTES:

- **La primera vegada que vas veure el llibre, abans de llegir-lo, quin tipus de llibre vas pensar que seria?** Què et va fer pensar això? Ara que ja l'has llegit, és el que esperaves?
- **Has llegit altres llibres com aquest?** En què s'assemblen? En què es diferencien?
- **Havies llegit aquest llibre abans? Si és així, ha estat aquesta vegada diferent? Et va agradar més o menys?** Has observat coses que no havies vist la primera vegada? Recomanaries a una altra persona que el llegís més d'una vegada o no cal?
- **Quan llegies o ara que hi penses, has llegit paraules, frases... que t'agradessin?** Alguna cosa de la manera de parlar, d'escriure, que et sembli especial? Que t'agradés o que no?
- **Si l'autor et preguntés què es pot fer per millorar el llibre, què li diries?** O si tu haguessis escrit el llibre, què hauries fet millor?
- **Hi ha alguna cosa que passa al llibre que t'hagi passat a tu?** En què és igual o diferent del que et va passar? El llibre et va fer pensar una mica diferent de com havies viscut tu l'experiència? Quines parts del llibre et semblen més connectades al món de la realitat?
- **Quan llegies veies la historia passant a la teva imaginació?** Quins paratges s'han quedat més gravats a la teva ment? Quins detalls t'han ajudat a veure-la millor?
- **Quantes històries diferents pots trobar en aquesta història? Has llegit el llibre de pressa o a poc a poc? D'una tirada o per parts?** T'agradaria tornar a llegir-lo?
- **Què diries als teus amics d'aquest llibre?** Que no els diries per no arruïnar-los la història? O què no li diries perquè podrien pensar que és una altra cosa i no llegir-la? Coneixes algú a qui li agradaria especialment aquesta història? Què em suggereixes que expliqui a algú sobre el llibre per ajudar-lo a decidir si llegir-lo o no? Quin tipus de persones creus que haurien de llegir el llibre? Més grans o petites? Creus que estaria bé llegir-lo en veu alta, fer-ne una lectura individual o és bo de compartir-lo?
- **Algú durant la tertúlia ha dit alguna cosa sobre el llibre que t'hagi sorprès?** Algú durant la tertúlia ha dit alguna cosa que t'hagi fet canviar alguna opinió sobre el llibre? O que t'hagi ajudat a entendre'l millor? Algun dels comentaris t'ha impressionat?
- **Ara, quan penses en el llibre, què és per a tu allò més important del llibre?**
- **Algú sap alguna cosa sobre l'autor?, sobre com va escriure la història? On? Quan? Us agradaria saber-ho?**

El desenvolupament de les sessions: estratègies i recursos per l'acompanyament

Dinàmica 10: **Estratègies i recursos per a cada moment de la sessió**

Materials
- Fulls
- Bolígrafs

Procediment

Es demana als estudiants que es distribueixin en cinc grups, un per cada fase de les sessions del LECXIT: 1) Trobada; 2) Tria de la lectura; 3) Abans de llegir; 4) Mentre llegim; i 5) Després de llegir.

Se'ls explica que durant una estona hauran de pensar en un mínim de 4 objectius de treball per a cada fase.

A continuació hauran de pensar estratègies i/o dinàmiques lligades als objectius establerts que siguin plantejades des d'una visió lúdica i que es converteixin en experiències significatives.

Quan tots els grups hagin acabat, es farà una posada en comú, en la qual el professor/a aprofitarà per enriquir amb els continguts, tot allò que hagi sortit.

Dinàmica 11: **Imaginant propostes concretes**

Materials
- Sobres amb temàtiques concretes (com per exemple: futbol, fades, univers...)
- Fulls
- Bolígrafs

Procediment

Es demana als participants que es distribueixin en petits grups.

Sobre una taula es deixen diferents sobres. Es demana a cada grup que triï un sobre i que durant una estona originin propostes sobre com treballarien mitjançant la lectura cada temàtica, amb els infants i d'una forma lúdica.

Quan ha passat una estona es fa una posada en comú de les propostes i la professora aprofita per introduir algunes possibilitats que es recullen al PowerPoint.

Dinàmica 12: **La conversa al voltant dels llibres i el joc de les preguntes**

Materials
- Llibres
  - Sáez Castán. Javier. *El armario chino*. Ekaré
  - Qualsevol del Wiesner (*Martes, Flotante, Els tres porquets*...)
  - Hyeon Lee, Ji. *La piscina*. Bárbara Fiore
- Fulls amb preguntes (vegeu les preguntes del racó 8)

Procediment

Es formen grups de 4 o 5 alumnes.

A cada grup se li entrega un dels llibres del racó "De què va tot això?"

Els grups han de llegir el llibre 2 vegades.

A continuació poden debatre al voltant de les preguntes bàsiques.

El proper pas serà que cada grup esculli a l'atzar 3 preguntes generals i tres preguntes específiques.

De nou tindran una estona per continuar mirant el llibre a partir de les preguntes que han escollit.

Finalment se'ls demanarà que escriguin en paperets altres preguntes que se'ls hagin plantejat en llegir el llibre.

Es farà una petita posada en comú per veure com les preguntes els han ajudat o no a construir sentit i accedir a un nivell de comprensió superior.

d.
Sessió de preparació dels servei
(45 minuts- 1 hora)

Quins són els objectius de la sessió?

- Acabar de definir amb els joves els objectius del servei.
- Concretar les expectatives sobre l'actuació a realitzar i els indicadors que s'empraran per valorar l'impacte de la intervenció.
- Donar a conèixer el que es farà durant el servei: la logística i l'organització de les sessions, com es treballarà a l'institut i com se'n durà a terme l'avaluació.

Quins són els materials bàsics de consulta?

- Dinàmiques i propostes d'activitats per a la sessió.

Què treballarem? (Continguts)	**Com treballarem?** (Metodologia)	**Quins recursos podem utilitzar?** (Propostes i materials)
Els objectius del servei, expectatives de l'actuació i indicadors **El servei: logística i organització, treball a l'aula i avaluació**	• Es proposa alguna dinàmica per treballar i reflexionar entorn els continguts clau. • El professor/a combina les explicacions, el diàleg i la reflexió conjunta amb l'alumnat.	• **Dinàmica 13**: L'arbre de les expectatives. • **Dinàmica 14**: Com ens organitzem? i/o visita i sessió d'acollida al centre.

Dinàmica 14:
L'arbre de les expectatives

Materials
- Notes adhesives, fulls de paper o cartolina.
- Bolígrafs, retoladors.
- Paper d'embalar.
- Estisores, cinta adhesiva.

Procediment

Es reparteix a cada alumne/a una nota adhesiva o full o bé un paper o cartolina en forma de full.

Es proposa als joves que anotin el que esperen assolir amb la seva participació al LECXIT. Se'ls explica que haurien de concretar les seves il·lusions i expectatives, aturant-se especialment a pensar i escriure què volen generar amb els infants (quins objectius de servei es plantegen).

Es dona un temps per a la redacció i també perquè dissenyin i decorin el seu full per tal de personalitzar-lo.

A continuació cadascú enganxa el seu full en un pòster o mural que conté la imatge d'un arbre (que poden dibuixar ells mateixos).

Finalment, es comparteix el que ha escrit cadascú amb la resta de companys i companyes i, amb l'ajuda del professor/a, determinen en quins indicadors es poden fixar perquè durant el servei puguin veure si s'estan assolint els seus objectius. Conjuntament poden confeccionar una graella com la que adjuntem perquè puguin anar valorant cadascun dels indicadors establerts amb una certa periodicitat durant les sessions del LECXIT.

Objectius	Indicador	Gens	Poc	Bastant	Molt
Motivar els infants cap a la lectura	Mostra una actitud positiva i d'interès vers la lectura,				
	Proposa lectures i activitats a les sessions,				
	Recorda i estableix connexions entre allò treballat a les sessions del LECXIT,				
	...				
Millorar la comprensió lectora	Localitza al text les idees principals,				
	Explica amb les seves paraules les idees principals del text,				
	Estableix connexions entre allò llegit i la seva experiència personal o altres lectures,				
	Llegeix amb un ritme adequat, fent pauses i amb una entonació correcta.				
	...				
Tenir una bona relació	Es mostra respectuós/osa i es dirigeix a mi d'una forma adequada.				
	Em fa cas quan li dic les coses.				
	Em demana ajuda quan té dubtes o necessita alguna cosa.				
	...				

Dinàmica 15:
Com ens organitzem?

Procediment

Una vegada definit el servei en profunditat caldrà compartir amb els estudiants quina serà la logística i organització: quin dia es farà el LECXIT, on, com s'organitzaran durant les sessions, què hauran de fer i com es treballarà paral·lelament a l'institut (a quina matèria o matèries es vincularà el projecte, quines són les sessions previstes de treball a l'aula, quins continguts es tractaran, etc.).

En aquest moment també haurem de precisar com es durà a terme l'avaluació de l'activitat: com serà el registre del treball (assistència, puntualitat...), com es farà el seguiment de l'experiència (si hauran de fer algun diari o portafoli) i, en definitiva, en què ens fixarem per avaluar-los.

Després de la posada en comú, es poden recollir les idees principals a la pissarra i elaborar una graella per penjar-la a l'aula o també es pot repartir als estudiants un document amb el recull d'idees clau perquè el tinguin i el puguin consultar.

Complementàriament a aquesta sessió a l'institut, una molt bona opció és acordar una sessió d'acollida al centre on es farà el LECXIT per tal que els alumnes puguin conèixer els referents, l'espai, els materials i es puguin resoldre dubtes o inquietuds.

2.2.2 El treball durant les sessions del LECXIT

Què volem assolir?

- ***Promoure la reflexió i l'aprenentatge a partir de l'experiència del LECXIT.*** Aprofitar al màxim el potencial pedagògic i formatiu derivat de la intervenció dels joves ampliant els continguts i les competències que es poden treballar.
- Oferir espais perquè els estudiants prenguin consciència del que estan aprenent i de tot el que s'està generant amb el servei i també resoldre dubtes i possibles dificultats.

- ***Dotar els estudiants dels coneixements, recursos i eines necessaris per oferir un servei de qualitat.*** Proposar continguts rellevants i útils per a les sessions de lectura amb els infants. Recollir i donar resposta a les possibles demandes formatives dels ialumnes.

- ***Contribuir al manteniment de la motivació inicial*** Oferir un acompanyament per tal que l'alumnat no se senti sol i disposi del suport i recolzament necessari.

Com podem treballar?

Per assolir aquests objectius us recomanem la realització de diverses sessions específiques (com a mínim 4 amb una periodicitat mínima mensual i amb una durada de 40 a 60 minuts) en les quals es poden treballar diferents temes no excloents i complementaris.

a.
Càpsules formatives sobre temàtiques específiques.

b.
Sessions de treball a l'aula per preparar activitats especials.

És molt convenient que la primera sessió de treball tingui lloc al cap de dues o tres setmanes, una vegada el grup d'alumnes hagi començat l'acompanyament lector per tal de veure com ha estat l'inici del projecte. Així, us recomanem la realització d'una càpsula formativa específica (que trobareu detallada a l'apartat següent).

La resta de sessions es poden distribuir mentre s'estigui desenvolupant el projecte amb els infants. I no us n'oblideu: podeu decidir els continguts i la seva temporalització en funció de com plantegeu el projecte i les vinculacions curriculars!

a. Càpsules formatives

(45 minuts- 1 hora)

Quins són els objectius de les càpsules formatives?

- Compartir experiències i vivències.
- Treballar continguts i temes específics que ajudin els joves en la seva tasca d'acompanyament.
- Resoldre possibles dubtes i dificultats.
- Afavorir l'intercanvi i la construcció conjunta de coneixement.

Quins són els materials bàsics de consulta?

- **Díptic 1**. El paper del mentor/a
- **Díptic 2**. Compartim i descobrim lectures plegats!
- **Díptic 3**. Estratègies de comprensió lectora
- **Díptic 4**. Possibles models de sessions

Què treballarem? (Continguts)	**Com treballarem?** (Metodologia)	**Quins recursos podem utilitzar?** (Propostes i materials)
Primera càpsula: Com ha estat l'inici del projecte, com acompanyem els infants.	• Es proposa alguna dinàmica per treballar i reflexionar entorn els continguts clau.	• **Dinàmica 16**: Com ens va?
Altres càpsules sobre temes específics: la motivació dels infants, idees per consolidar el vincle afectiu, com realitzar l'acompanyament lector i altres que considereu rellevants.	• El professor/a combina les explicacions, el diàleg i la reflexió conjunta amb els participants.	• **Dinàmica 17**: Compartim experiències!

Primera càpsula formativa. Dinàmica 16: **Com ens va?**

Materials
- Bolígrafs
- Notes adhesives de colors
- Paper d'embalar

Procediment

Es reparteix a cada alumne/a un grapat de notes adhesives de colors i un bolígraf.

Durant una estona es convida cadascú a pensar en dues preguntes: Què em va bé del LECXIT? Què m'agradaria o necessitaria millorar?

El professor/a aclareix que es poden referir a la relació amb els infants i/o a com els va l'acompanyament envers la lectura.

A mesura que van acabant, cadascú enganxa les seves respostes en un paper d'embalar on es troben escrites les preguntes.

Quan tothom ha enganxat les seves respostes, s'inicia un diàleg i una reflexió conjunta a partir del que es pot llegir al paper d'embalar.

Es reforça i socialitza tot allò que funciona. Per al que caldria millorar es pensen recursos i estratègies (el professor/a també recull les demandes específiques que puguin sorgir per oferir una resposta a sessions posteriors).

Altres càpsules formatives. Dinàmica 17: **Compartim experiències!**

Materials
- Bolígrafs
- Fulls

Procediment

El professor/a presenta la temàtica sobre la qual es treballarà durant la sessió oferint una breu explicació, tot basant-se en algun document sintètic que es reparteix a l'alumnat.

A continuació deixa un temps perquè en grups de 3 o 4, els joves puguin compartir la seva experiència i pensin noves possibilitats/estratègies amb relació al tema.

Finalment s'obre un espai de diàleg i reflexió conjunta entorn la temàtica que permeti aflorar l'experiència pràctica, la vivència dels participants i els recursos que hagin pensat.

b.
Sessions de treball específiques

Quins són els objectius d'aquestes sessions?

- Ampliar els coneixements i aprofitar el LECXIT per treballar continguts i competències específiques.
- Preparar activitats especials per realitzar-les amb els infants.
- Potenciar la creativitat i la capacitat d'iniciativa i autonomia dels joves.
- Afavorir l'intercanvi de coneixement i la ideació de propostes col·lectives.

Els continguts a treballar i la metodologia que s'utilitzarà depenen de la proposta que fem als alumnes.
A continuació us adjuntem alguns exemples que ofereixen moltes i variades possibilitats.

Preparar un conte

El grup d'alumnes pot destinar algunes sessions a l'aula a preparar la lectura d'un conte per als infants. De forma autònoma o amb l'ajuda del professor/a poden triar el text i treballar tot allò relacionat amb la lectura oral: la vocalització, la comunicació, el to, el ritme i la velocitat, la pronúncia, l'entonació... També es poden preparar algunes preguntes per comprovar que els infants han entès la història i compartir-les amb ells el dia que facin l'activitat.

Escriure una notícia sobre el LECXIT

Una activitat d'aprenentatge vinculada al servei pot ser que els joves dediquin alguna sessió a escriure una notícia, crònica o reportatge per a la revista de l'institut (o altres publicacions properes) sobre la seva participació al LECXIT.

Si proposeu alguna d'aquestes activitats us recomanem que parleu amb el vostre company/a que s'encarregui de la matèria de llengua catalana i literatura, ja que algunes de les propostes es poden vincular molt fàcilment a continguts que s'estableixen al currículum de 4t d'ESO.

Entrevista als nens i nenes

Es pot animar els joves a preparar i realitzar una entrevista als petits sobre la seva visió i experiència del projecte. Després poden compartir i analitzar a l'aula les respostes dels protagonistes del LECXIT: si hi ha coses que són molt compartides, si alguna resposta els ha sorprès, etc. També es poden transcriure i incloure dins de la revista del centre, al blog de l'institut, etc.

Preparar recomanacions lectores

Una proposta que sol agradar als petits és fer recomanacions lectores del que llegeixen. L'alumnat de l'institut, dins del treball a l'aula, pot fer una mica de recerca sobre les activitats de recomanacions del tipus *Booktubers* i preparar-se per realitzar-la al LECXIT. Així, en alguna sessió, podrien compartir la idea amb els infants, motivar-los a participar-hi, ajudar-los a fer les recomanacions i enregistrar-les per posteriorment fer-ne difusió a les xarxes socials disponibles (pàgines web de les escoles, de l'institut, de la biblioteca pública, etc.).

Organitzar un club de lectura a l'institut

Donat que la tasca principal que hauran de fer els joves és un acompanyament lector, us podríeu plantejar realitzar algunes sessions de tertúlia literària per tal que visquin en primera persona què implica i què requereix aquesta mediació de la lectura. Per al primer dia podeu escollir algunes lectures i presentar-les a l'alumnat. Després d'algunes setmanes us podríeu trobar per comentar-les i compartir visions i experiències.

2.2.3 El treball després del LECXIT

Què volem assolir?

- ***Analitzar el grau d'assoliment dels objectius de servei tenint en compte els indicadors plantejats.***
  Compartir què han aportat i què creuen que ha generat la seva intervenció.

- ***Valorar com ha anat l'experiència de participació així com el desenvolupament del projecte.***
  Compartir què han fet, com s'han sentit, com ha estat la participació en el projecte.
-
- ***Valorar els aprenentatges assolits.***
  Avaluar amb els estudiants què han après amb l'experiència i quin sentit ha tingut.
-
- ***Compartir propostes de millora.***
  Avaluar la implementació del projecte, recollint allò que cal mantenir perquè ha funcionat bé i allò que cal modificar en el futur.

Per assolir aquests objectius us recomanem la realització d'una sessió de cloenda amb el grup que hi ha participat una vegada finalitzada l'experiència.

Què treballarem? (Continguts)	**Com treballarem?** (Metodologia)	**Quins recursos podem utilitzar?** (Propostes i materials)
L'acompanyament i la formació rebuts. **La participació al LECXIT: els aprenentatges generats i el projecte com a tal.** **La consecució dels objectius de servei.**	• A partir d'alguna dinàmica s'ofereix un espai de diàleg i reflexió conjunta. • També es pot repartir algun qüestionari o enquesta concreta perquè els estudiants puguin avaluar determinades qüestions de l'experiència.	• **Dinàmica 21**: Els fruits del LECXIT. • **Dinàmica 22**: Revisant l'arbre de les expectatives. • **Qüestionari de valoració.** • **Graella de satisfacció.**

Dinàmica 21:
Els fruits del LECXIT

Materials

- Plantilles amb la silueta d'alguna fruita (per exemple: pomes)
- Paper d'embalar amb el dibuix d'un arbre.

Procediment

El professor/a reparteix als joves una plantilla amb la silueta d'una poma.

A continuació s'explica que durant una estona hauran de pensar i escriure quin ha estat per a ells el fruit del LECXIT. És a dir, anotar a la silueta què s'emporten de la participació en el projecte.

A mesura que van acabant, cadascú enganxa la seva poma a la silueta de l'arbre.

Tot seguit es llegeixen alguns dels fruits i es van comentant de forma col·lectiva.

Finalment es deixa un temps de diàleg perquè puguin compartir com ha estat l'experiència del projecte: a nivell de grup (la relació amb els companys i companyes i amb els infants.

Dinàmica 22:
Revisem l'arbre de les expectatives

Materials

- Arbre de les expectatives.

Procediment

El professor/a recupera l'arbre realitzat a l'inici de l'experiència. A continuació demana a cada alumne/a que recuperi les seves fulles amb les expectatives i que en cas que s'hagin acomplert una mica les situï al tronc de l'arbre. Si s'han acomplert del tot, les hauran de posar a la copa.

Quan tothom ha recol·locat les seves fulles, s'inicia una valoració i reflexió conjunta. En aquest punt, és important fer notar que seria aconsellable que totes les fulles haguessin escalat posicions al mural, perquè significaria que l'experiència s'ha ajustat al que els joves n'esperaven.

En cas que no sigui així, no cal fer-ne una valoració negativa. Sovint les nostres expectatives no són realistes i la realitat ens sorprèn amb noves aportacions que potser no són el que esperàvem, però que resulten igualment enriquidores.

Qüestionari de valoració

Es demana a l'alumnat que individualment respongui les respostes següents:

- T'ha agradat participar al LECXIT?
- Què és el que t'ha agradat més?
- Què és el que t'ha agradat menys?
- Creus que el que has fet ha estat útil i t'ha servit per aprendre? Per què? Què has après?
- Com ha estat la relació amb el teu infant?
- Què t'ha agradat de treballar amb ell/a?
- Has tingut cap dificultat? En cas afirmatiu, com l'has resolt?
- Recomanaries a algun company o companya que participi en el projecte?
- ...

Passat un temps es poden comentar i compartir les respostes tot iniciant una posada en comú i una reflexió conjunta amb el professor/a.

Graella per recollir el grau de satisfacció

Es reparteix una graella i es demana als alumnes que, de forma individual, valorin el seu grau d'acord sobre diferents enunciats:

	Gens	**Poc**	**Bastant**	**Molt**
La relació amb l'infant ha estat positiva				
Els continguts que hem treballat a classe m'han ajudat a l'hora d'oferir l'acompanyament lector.				
L'horari del LECXIT ha estat l'idoni.				
M'he sentit acollit/ida al centre on han tingut lloc les sessions.				
Els materials disponibles per a les sessions han estat útils.				
.				

Una vegada tothom ha omplert la graella, el professor/a inicia una posada en comú en la qual es comparteixen i comenten les diverses respostes.

2.3. Tercera fase: Avaluem el projecte

L'avaluació dels projectes de servei comunitari és un procés transversal que es dona al llarg del seu desenvolupament i en la qual intervenen tots els agents implicats. Però tot i així, una vegada finalitzada l'experiència caldrà que destineu un temps i un espai per avaluar dues qüestions fonamentals: l'alumnat (l'aprenentatge i el servei realitzat) i el conjunt de l'experiència com a projecte d'aprenentatge servei.

Recordeu: la comunicació i l'intercanvi d'informació periòdica amb els referents del LECXIT, conjuntament amb el seguiment i l'acompanyament dels joves, són dos processos fonamentals d'avaluació contínua que us ajudaran a garantir la correcta implementació del projecte.

Si voleu més informació per a l'avaluació dels aprenentatges podeu consultar la guia *L'avaluació de l'aprenentatge en els projectes d'aprenentatge servei.*
https://www.fbofill.cat/publicacions/avaluacio-dels-aprenentatges-en-els-projectes-daprenentatge-servei

2.3.1 L'avaluació de l'alumnat

A diferència de les formes educatives més tradicionals, en les quals només el professorat avalua l'estudiant, els projectes d'aprenentatge servei els aprenentatges assolits per l'alumnat i el servei realitzat els poden observar i avaluar múltiples actors.

A continuació adjuntem una graella resum amb qui pot participar en l'avaluació de l'alumnat, què pot avaluar, quan i amb quina finalitat.

QUI?	QUÈ?	COM?	QUAN?	PER QUÈ?
Alumne/a	Propi procés d'aprenentatge. Servei realitzat.	Qüestionaris, fitxes, rúbriques, enquestes, debats i diàlegs conjunts (...) d'aprenentatge.	Abans, durant i després del servei.	• Per aprendre. • Per millorar la pròpia intervenció. • Per detectar allò que va bé i el que no amb l'objectiu de millorar-ho. • Per afavorir els aprenentatges.
Referent del LECXIT al centre	Realització del servei per part de l'alumnat.	Observació directa, graella de seguiment, full d'assistència, rúbriques, enquesta de satisfacció, reunions o trobades amb el professor/a (...).	Durant el servei.	• Per detectar allò que va bé i el que no amb l'objectiu de millorar-ho. • Per afavorir els aprenentatges.
Professor/a	Aprenentatge de l'alumnat..	Observació directa, reunions o trobades amb la persona referent del LECXIT, activitats escrites (diari reflexiu, carpeta d'aprenentatge), presentacions orals, treballs en grup (...).	Abans, durant i després del servei.	• Per comprovar l'assoliment dels objectius d'aprenentatge. • Per potenciar els aprenentatges i ajudar a optimitzar el servei.
Nens i nenes	Ajuda rebuda.	Enquesta, qüestionari, dinàmica de valoració (...).	Durant i després del servei.	• Per valorar el servei rebut.

Què podem avaluar nosaltres?

	Alguns indicadors
Aprenentatges assolits	• Grau d'adquisició de coneixements i competències. • Integració i desenvolupament de les habilitats durant la implementació del projecte. • (...)
Servei realitzat	• Capacitat creativa en el disseny d'activitats de foment de la lectura. • Correcció i idoneïtat en l'execució de les tasques. • Capacitat de resoldre problemes. • Grau de satisfacció dels infants. • Grau de satisfacció de la realització del servei per part dels joves. • (...)
Participació dels joves	• Compromís en la realització de les tasques d'aprenentatge i de servei. • Actituds i motivacions individuals i de grup. • Grau de satisfacció individual i col·lectiva del paper dels joves en els diferents moments del projecte. • (...)
Reflexió de l'alumnat	• Consciència de la problemàtica i la necessitat. • Capacitat d'anàlisi i comprensió de la complexitat de la realitat. • Consciència de l'impacte personal que provoca la participació al LECXIT. • Consciència del desenvolupament personal: autoestima, autoconeixement, compromís, etc. • Consciència del desenvolupament social: treball en equip, cooperació... • (...)

Què poden avaluar els referents del LECXIT al centre?

	Alguns indicadors
El servei realitzat i la participació dels joves en el projecte	• Assistència i justificació d'absències. • Puntualitat. • Organització de la feina que se li encarrega. • Implicació en el projecte. • Responsabilitat en l'execució de la feina. • Demanda d'ajuda quan té dubtes. • Iniciativa i propostes de millora. • Ús adequat dels espais i materials. • Correcció en la relació amb els infants. • Correcció en la relació amb la resta de companys i companyes. • (...)

Tal com hem vist, en la darrera fase del treball amb l'alumnat és important que promogueu els processos d'autoavaluació per tal que puguin reflexionar i valorar el seu propi aprenentatge i la seva intervenció. També seria molt adient recollir la veu dels infants amb relació a l'acompanyament rebut per part dels joves mitjançant alguna dinàmica senzilla (com la dels Fruits del LECXIT) o qüestionari adaptat (amb algunes preguntes breus sobre què els ha agradat més de l'ajuda, com s'ho han passat llegint amb les seves parelles, etc.).

2.3.2 L'avaluació del projecte

Una vegada finalitzat el projecte és necessari fer una avaluació final en la qual recolliu la veu de totes les persones que hi han participat. Es tracta, doncs, que avalueu el conjunt de l'experiència, per veure com ha anat, els resultats que s'han obtingut i prendre decisions per a futures edicions del LECXIT com a projecte de Servei Comunitari.

Qui hauria de participar en aquesta avaluació?

- Referent de l'institut i/o professorat encarregat del projecte.
- Referent del centre on s'ha fet el LECXIT.
- Mestres de l'escola (o de les escoles) de primària.

A banda que utilitzeu instruments concrets (qüestionaris, rúbriques o enquestes, per exemple) és molt recomanable i positiu que realitzeu una trobada o reunió final per tal de reflexionar conjuntament i compartir com ha estat per a cadascú la implementació del LECXIT. En aquesta avaluació global és necessari recollir i tenir en compte les valoracions realitzades per l'alumnat i els infants sobre l'experiència.

Per tal d'avaluar el projecte, us recomanem també l'aplicació de la rúbrica per avaluar projectes d'aprenentatge servei disponible a **https://aprenentatgeservei.cat/rubrica-dautoavaluacio/**
La rúbrica és una eina pensada per facilitar l'autoavaluació i la millora de les experiències que permet analitzar dotze elements pedagògics (dinamismes) propis dels projectes d'aprenentatge servei, situant-los a quatre nivells diferents corresponents al seu grau de desenvolupament.

Per dur a terme el seguiment i valorar el grau d'impacte del projecte de Servei Comunitari, podeu consultar els indicadors que s'estableixen al Document Marc *El Servei Comunitari per a l'alumnat de secundària obligatòria. Una acció educativa en el marc curricular* (pàgines 27-28).
http://xtec.gencat.cat/ca/comunitat/serveicomunitari/

Què podem avaluar amb relació al projecte?

	Alguns indicadors
Coordinació entre agents	• Grau de coneixement i entesa entre les diverses cultures institucionals. • Capacitat de treball en equip. • Capacitat d'introduir canvis i millores en les tasques durant el desenvolupament del projecte. • (...)
Treball conjunt	• Capacitat d'adaptació als canvis i de proposar millores durant l'execució del LECXIT. • Comunicació i intercanvi d'informació entre agents (amb relació a la participació dels joves, al seguiment dels infants de les escoles...). • (...)
Posada en marxa del projecte	• Adequació de les tasques proposades als objectius plantejats. • Capacitat d'adaptació als canvis. • Grau de satisfacció en les tasques d'aprenentatge i servei. • Capacitat de treball en equip. • Capacitat d'implicar les famílies dels joves i dels infants. • (...)
Futur del projecte	• Possibilitats de reproduir el projecte en el futur. • Satisfacció real de la necessitat i l'impacte en els infants. • (...)

Finalment, seria molt positiu que realitzeu un procés d'autoavaluació per tal d'analitzar com ha estat la vostra participació en el projecte: com heu viscut la vostra intervenció (tant amb els joves com amb la resta d'agents implicats), què heu après, quin ha estat el vostre nivell de motivació i compromís, quin és el vostre grau de satisfacció amb l'experiència, el gaudiment personal i professional del projecte, el profit pedagògic que heu pogut extreure de l'experiència amb els joves...

3
ALGUNES CONSIDERACIONS FINALS!

El programa LECXIT permet que els joves ofereixin una ajuda desinteressada a infants i tinguin l'oportunitat de responsabilitzar-se i descobrir que poden donar resposta a una necessitat de l'entorn. Així, a través d'una tasca senzilla però molt potent, molts dels participants descobreixen habilitats i qualitats de les quals potser no tenien consciència, però que poden veure a través de la relació que construeixen amb els petits.

És important que l'alumnat que participi al LECXIT es mostri motivat vers la lectura i li agradi ajudar i treballar amb infants. La participació d'alumnes que no se sentin atrets pel projecte pot ser contraproduent. Es tracta que tothom que hi participi ho faci amb il·lusió i visqui una experiència positiva!

Al projecte l'alumnat de l'institut ha d'esdevenir referent educatiu per als infants, amb tot el que això implica. Sovint els joves que participen en el programa han d'esforçar-se per esdevenir models positius. Tenint cura de la seva actuació i intervenció, dels valors que posen en joc quan acompanyen els nens i nenes, de com es relacionen amb la resta de companys i de com s'aproximen a la lectura, per exemple.
I és que el LECXIT esdevé una oportunitat de creixement i maduració personal molt potent i positiva.

**Malgrat la poca diferència d'edat juga molt a favor en la relació entre infants i joves i en el treball de la lectura, caldrà oferir seguiment i acompanyament al llarg de tot el projecte.
A vegades a l'alumnat de l'institut li costa assumir i desenvolupar el rol de referents educatius i gestionar la confiança i els límits amb els infants.
És molt important que la persona de referència al centre on es facin les sessions, i vosaltres mateixos a l'institut, els oferiu el suport i els recursos que puguin necessitar al llarg de les sessions.**

El fet de facilitar un acompanyament lector fa que els joves consolidin la seva pròpia competència lectora. A través de les sessions, l'alumnat de l'institut també té l'oportunitat de gaudir llegint, tot avançant en el propi domini i el desenvolupament d'aquesta competència bàsica.

El LECXIT pot resultar una molt bona oportunitat per consolidar la competència lectora amb els joves i treballar continguts de la matèria de llengua catalana i literatura. Si no és la vostra assignatura, parleu amb els companys i companyes i aprofiteu al màxim l'experiència!

Els infants que hi participen veuen els joves com algú proper amb qui estableixen una relació de confiança, cura i ajuda. Una relació que permet treballar la lectura però també altres qüestions molt significatives que s'originen gràcies a aquesta proximitat. I és que sovint, alumnes de l'institut i de l'escola comparteixen aficions, inquietuds i interessos. Per exemple, és habitual que els petits comparteixin els seus neguits sobre el pas a la secundària demanant informació o també que parlin plegats sobre lectures, música o jocs actuals. A més, freqüentment els joves ofereixen propostes que aconsegueixen motivar els petits, ja que fa poc que es trobaven en la seva situació i poden entendre amb més facilitat què els agrada i què els pot engrescar per treballar la lectura.

És molt interessant veure tot el que els joves posen en joc en la seva intervenció. Acolliu les seves propostes i motiveu-los a implicar-se de forma activa e el projecte. Aprofiteu la seva creativitat, els seus coneixements i les seves habilitats!

Per tal de donar a conèixer la implementació del programa us recomanem que establiu canals i vies per a la seva difusió. En aquest sentit, sol resultar molt positiu que cadascun dels agents utilitzi els seus mitjans disponibles per mostrar allò més rellevant de l'inici, el desenvolupament i la cloenda del LECXIT. Així es poden aprofitar les pàgines web, els blogs, les xarxes socials (twitter, facebook, instagram) i altres recursos com els butlletins i les revistes pròpies d'escoles, biblioteques i instituts. També es pot demanar la col·laboració dels mitjans de comunicació locals (ràdio, televisió, etc.), per compartir amb la comunitat tot allò que s'està fent.

En aquest procés també es pot implicar els estudiants perquè contribueixin a la difusió de l'experiència: organitzant una exposició, explicant a altres companys i companyes què estan fent i com els va, utilitzant les xarxes socials...

NOTES

LECXIT
LECTURA PER A L'ÈXIT EDUCATIU

FUNDACIÓ BOFILL
Educació per canviar-ho tot